

Regeringsrätten
Box 2293
10317 STOCKHOLM

Överklagande av Kammarrättens beslut att avvisa överklagande [mål nr 3892-07]

Bakgrund:

Sveriges Släktforskarförbund begärde i en skrivelse av den 20 februari 2007 (se bilaga 1) att få ut uppgifter från den elektroniska mantalslängden för 1990 för publicering på CD för Släkt- och hembygdsforskare m.fl. Riksarkivet avslag i sin skrivelse av den 4 maj 2007 (se bilaga 2) förbundets begäran.

Förbundet överklagade den 18 maj 2007 detta beslut (se bilaga 3) till Kammarrätten, som i sitt beslut av den 20 juni 2007 (se bilaga 4) avvisar överklagandet.

Sveriges Släktforskarförbund överklagar härmed Kammarrättens avvisande, och ber att få anföra följande skäl varför prövningstillstånd bör meddelas:

1. Det efterfrågade materialet, den elektroniska mantalslängden för 1990, finns inte i pappersform, och kan därmed heller inte lämnas ut på normalt sätt. Eftersom den ändå är att betrakta som en allmän handling, måste tillgängligheten till materialet åstadkommas på något annat sätt. Riksarkivets vägran att lämna ut en allmän handling kan därmed sägas stå i strid med Tryckfrihetsförordningen.

Kammarrätten skriver i sitt beslut att Riksarkivets beslut *"innefattar emellertid inget avslag eller förbehåll i frågan om Sveriges Släktforskarförbunds rätt att ta del av och förfoga över handlingen"*.

Detta påstående är falskt. Mantalslängden 1990 finn INTE tillgänglig för forskning på Riksarkivet eller på landsarkiven. Arkiven har inte möjlighet att lämna ut handlingen i forskarsal eftersom den inte är strukturerad på ett sådant sätt att sökning i databasen är möjlig. Tillgänglig blir den först efter det att materialet bearbetats, strukturerats, försetts med sökfunktioner och menyer, indexerats samt presenterats i dataterminal eller via CD.

I praktiken innebär Riksarkivets avslag på förbundets begäran att få ut och bearbeta det elektroniska materialet därför också ett avslag på rätten att ta del av och förfoga över handlingen.

2. Tryckfrihetsförordningen författades långt innan datorernas intåg i samhället och i myndighetsutövningen. Att dela upp allmänna handlingar i sådana som finns i pappersform och sådana som endast finns i elektronisk form torde stå i strid med förordningens grundtankar och andemening. I takt med att en allt högre procent av alla allmänna handlingar endast finns i elektronisk form (born digital), skulle ett strikt fasthållande av tesen att det endast är pappershandlingar som måste utlämnas enligt TF, innebära att offentlighetsprincipen och rätten att ta del av allmänna handlingar snart är ett minne blott.

Sveriges Släktforskarförbund menar att det inför ett utlämnande är handlingens innehåll som ur sekretess- och säkerhetsaspekter m.m. bör bedömas, inte det medium på vilket det insamlats och bevarats.

Eftersom denna princip är av en så central betydelse för bevarandet av det öppna samhället, med möjlighet till insyn i och kritik av myndighetsutövningen, anser vi att Kammarrätten i stället för att summariskt ha avvisat överklagandet, borde ha förutsättningslöst behandlat det.

3. Intresset för och beroendet av information från arkivens elektroniska material kommer med absolut säkerhet att öka dramatiskt. Det är därför av största vikt för såväl nyttjarna; forskare, journalister, rättsväsen, folkbokföring, skatteverk och allmänhet; som för arkiven att frågan om rätten till att få ta del av och förfoga över elektroniskt arkivmaterial utreds så att någon form av prejudikat kommer till stånd.

Tryckfrihetsförordningens begrepp ”förfoga över” kräver i ljuset av den tekniska utvecklingen en ny tolkning. För att kunna studera t.ex. en kopia av en databas, måste användaren kunna ”förfoga” över den i så måtto att det måste vara möjligt att strukturera om den, indexera den, rätta i den, göra urval, använda den som grund för statistiska beräkningar och presentationer o.s.v. Detta är endast möjligt om användaren har möjlighet att själv bearbeta den efter de behov som i varje enskilt fall föreligger. Först då kan databaser och andra elektroniska källor sägas vara tillgängliga.

Sveriges Släktforskarförbund anser att det för ledning av framtida rättstillämpning är nödvändigt att frågan om tillgängligheten för elektroniskt arkivmaterial utreds.

Sveriges Släktforskarförbund hemställer att Regeringsrätten meddelar prövningstillstånd för det aktuella överklagandet i Kammarrätten.

Sundbyberg 4/7 2007

Sveriges Släktforskarförbund

Ted Rosvall, förbundsordförande
ted@genealogi.se
0515-37105

Sveriges Släktforskarförbund
Allén 7
172 66 SUNDBYBERG
08-4407550
info@genealogi.se